

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogrsko deželo:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtletno . . . K 6-00
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se plačuje od četverostopne peti vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 59.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 14. marca 1910.

Čekovni račun 68.817.

Leto II.

Sijajna manifestacija za „Ciril - Metodarijo“

je bil včerajšnji shod v Ljubljani. Veliko nad 2000 ljudi iz vseh slovenskih pokrajin se je zbralo na klic starine Luka Svetca v veliki dvorani Mestnega doma, ki je bila do zadnjega kotička natlačena polna. Zborovalci so stali (stoli so bili odstranjeni iz dvorane!) tesno stisnjeni, da ni bilo mogoče se niti ganiti. Več sto ljudi je moralo oditi, ker niso dobili prostora. Bila je to sijajna manifestacija narodne misli in plamenčnega rodoljubja, mogočen protest proti klerikalni gonji zoper našo obrambno družbo in obenem nanjo najboljši odgovor. Z ljudmi, ki so zgubili vsak čut narodne zavednosti in političnega poštenja, se prerekati in prepirati, je brezplodno in obrambnemu delu le škodljivo početje, intenzivno delo vseh narodnih slojev za družbo in intenzivno delo družbe za obrambo mej: to je edino sredstvo, da se zdrobi v prah vsako še tako silno sovražno gibanje zoper družbo. In da je v našem narodu trdne volje za to delo še dovolj, je pokazalo včerajšnje zborovanje, ki je bil glasen memento vsem narodnim Slovincem vseh stanov po vseh pokrajinah: podvojimo, potrojimo — podesetorimo delo za Cirilmetodarijo!

Zborovanju je predsedoval sklicatelj Luka Svetec. Govorili so za tržaške in primorske Slovence sploh dr. Rybar in dr. Mandič, za koroške Slovence vrla slovenska kmeta Prosekar in Kobentar, za štajerske Slovence dr. Koderman iz Celja. Vsi so obsodili gnusno »Slovenčevo« gonjo, in dr. Koderman je poudaril, da nas naj klerikalci, če že nočejo sodelovati v skupni obrambni družbi, v miru pustijo, ker zna njihovo protinarodno početje proti njihovi volji izzvati silno burjo med narodom.

Nato so se soglasno sprejele sledeče resolucije:

1.) Shod izreka Družbi sv. Cirila in Metoda, naši najvažnejši kulturno-obrambni organizaciji, popolno zaupanje. Podli napadi, ki izhajajo iz vrst narodnih nasprotnikov kakor tudi iz vrst podkupljenih lastnih bratov, se obsojajo sami od sebe. Družbi naj so ti napadi le nov poziv k še izdatnejši obrambi slovenske mladine. Zanese na se »cirilmetodarski« duh do zadnje gorske koče, zavedni Slovinci pa se naj vzpodbujajo k še večji narodni požrtvovalnosti.

2.) Na manifestacijskem shodu v ljubljanskem Mestnem domu zbrani Slovinci pozivajo c. kr. osrednjo vladu, da takoj odpravi nepravilne, za kulturno velevlasti srampotne šolske razmere v Primorju, na Koroškem in Štajerskem. Zahtevajo, da av-

strijska vlada ne bije v obraz po zakonu tudi Slovincem z jamčeni enakopravnosti in ustanovi v slovenskih obmejnih krajih za tisoče slovenskih otrok prepotrebne ljudske šole.

Prečitajo se je še nebroj brzojavk, ki so prišle na zborovanje z vseh strani slovenske domovine, na kar je bil shod zaključen.

Šolski nadzornik za mariborski politični okraj.

Iz slovenskih poslanskih krogov priobčuje prška »Union« minulo soboto dopis, v katerem opisuje najprej »opravičenost« nemških pritožb v zadevi Schmoranzerevega imenovanja, potem pa ugledni nemško pisani češki list, katerega se čita in uvažuje tudi v najvišjih krogih, nadaljuje: Nemštvo je »razburjeno« tudi zaradi nameščenja novega šolskega nadzornika za mariborski politični okraj. Nemci se delajo zopet za nedolžne, mirne, preganjane ovce in hočejo svetu natveziti, da se jim godi huda krivica pri nameščenju nadzorniškega mesta v Mariboru s Slovincem. Napol oficijelno se je že naznanilo po listih, da bo prišel na Schmoranzerevo mesto mož, s katerim bodo Nemci lahko zadovoljni. — Mi Slovinci sploh ne moremo razumeti, čemu vlada »študira« to vprašanje. Položaj je vendar jasen. Mesto okrajnega šolskega nadzornika v Mariboru je slovensko posestvo. Zavzemal ga je skoro 25 let štaj. dež. odbornik Robič, za njim slovenski ravnatelj mariborskega učiteljskega Schreiner, za tem sedanji gimnazijski ravnatelj v Ljubljani dr. Bezjak in konečno mnogo imenovani »hudobni« Schmoranz. Torej skoraj pol stoletja je bil v Mariboru Slovenec okrajni šolski nadzornik — in k temu še za slovenske šole v treh sodnih okrajih. Ali je to zopet nemško posestno stanje? Mora se vendar pomisliti, da je vlada poprejšnje leta nastavila posebnega šolskega nadzornika za javne nemške ljudske šole, katere je večidel ustanovil »Schulverein«. Človek bi mislil, da so Nemci s tem imenovanjem zgubili pravico vmešavanja v slovenska šolska vprašanja. Saj je stvar sedaj taka: za šole v avtonomnih mestih imajo Nemci lastnega nemškega mestnega šolskega nadzornika; za umetno vzdrževane nemške šole na deželi imajo tudi nemškega šolskega nadzornika. Ostane torej le še slovensko šolstvo. Človek bi mislil, da to šolstvo nadzorujejo seveda le slovenski šolski nadzorniki. Kaj še! Od pet nadzornikov so trije renegati, ki se imajo za svoje mesto navzlic po-

manjkljivi kvalifikaciji, zahvaliti le svojemu renegatstvu, le dva nadzornika sta slovenske narodnosti. Jeden od teh je Schmoranz, čegar mesto hoče sedaj naučno ministerstvo izročiti Nemcem, dasiravno se Slovenci lahko sklicujejo na svoje stare in poštene pravice. Na Spodnjem Štajerskem vladajo nezdrave razmere, katere je povzročila vlada s svojo protekcijo nemškutarstva. Kajti kako si moramo misliti, da bi šolski nadzorniki, ki ne poznajo ne razmer na slovensko prebivalstvo ali pa so mu naravnost nasprotniki, s pridom delovali za njegovo šolstvo? Nikdo jim ne zaupa, niti prebivalstvo niti učiteljstvo, ker jih vsakdo smatra za podkupljene vohune. Slovensko ljudstvo ima že dovolj skušenj s temi uradnimi organi — naj se ga po nepotrebnem še nadalje ne draži! Za slovensko šolstvo so na mestu le slovenski šolski nadzorniki! — Češkemu listu smo prav hvaležni za to, da je odločine kroge o tej stvari informiral; naše poslance same pa znova spomnimo na njihovo dolžnost! Iz Maribora še o celi stvari nismo slišali niti besede ugovora. Ali hočejo klerikalci Schmoranzerevo dosedanje mesto prepustiti Nemcem?

Politična kronika.

v O trgovinski pogodbi med Srbijo in Avstrijo piše belgrajska »Pravda«: Avstroogrski minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal je naznanil srbskemu ministru predsedniku Pašiču preko srbskega poslanika na Dunaju, da se bodo začela pogajanja glede trgovinske pogodbe med Avstrijo in Srbijo, čim se vrne avstro-ogrski poslanik v Belgradu grof Forgach s svojega dopusta, katerega je prebil na francoski rivijeri. Ob tej priliki se bodo tudi nadaljšala koncesija glede izročitve zločincev med Avstrijo in Srbijo.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Program parlamentarnega dela v tem tednu je sledeče: prvo čitanje predloge o italjanski pravni fakulteti, prvo čitanje zakona proti pijančevanju in službene pragmatike za državne uradnike. V petek bodo zadnja seja pred Veliko nočjo. V tej se bodo rešile nekatere manjše predloge, med njimi najbrž tudi ona o lokalnih železnicah.

Francoski senat razpravlja o reviziji francoskih colninskih tarifov. Na ugovore od različnih senator-

LISTEK.

Konovalov.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik.
(Dalje).

Vsak človek, ki pade, premagan od življenja, v njegove propade in gineva in trpi v njegovih verigah, je gotovo večji filozof kot Schoppenhauer sam: kajti nikdar ne najde abstraktni pojem tako natančnih in slikovitih obrazov, kot oni pojmi, ki jih iz človeka neposredno izsili življenje samo v vseh svojih oblikah. Razumevanje življenja, ki ga imajo ti zavrženi ljudje, me je vsakokrat frapiralo s svojo temeljitostjo in željno sem poslušal njih povesti, dočim je poslušal Konovalov le zato, da je mogel ugovarjati filozofiji pripovedovalčevi, da jo je mogel napadati in mene zaplesti v disputacijo.

Ko je slišal kakšno povest iz življenja enega izmed teh fantastično v svoje čunje zavitega individua, katerega fiziognomija gotovo ni bila zaupljiva — ko je toraj slišal eno izmed teh povesti, ki je bila vedno obramben oziroma opravičen govor pripovedovalca, je navadno resno zmajal z glavo. To so takoj opazili »stekleni ljudje«, ki so zelo občutljivi napram poslušalcem in njihovim sodbam: »Ti mi toraj ne veruješ, Saša?« je o takih prilikah bolešno vzkliknil pripovedovalec.

»O, ne, saj ti verujem . . . Kako naj bi človeku ne verjel? In celo, če jasno vidiš: ta laže! — celo tedaj ga moraš pazljivo poslušati in se potruditi, da razumeš, zakaj laže. Včasih razumeš ljudi po njih laži mnogo lažje kot če bi govorili resnico . . . In katero resnico pač lahko vsak o sebi pove? Gotovo edino najumazanejšo . . . Lagati pa moremo čisto in lepo . . . Ali nimam prav?«

»Da«, je pritrdil navadno pripovedovalec.

»Čemu pa si preje zmajeval z glavo?«

»Čemu? — No zato, ker ne sodiš pravilno . . .

Pripoveduješ tako, da bi človek lahko mislil, da vse-

ga svojega življenja nisi uravnal ti sam, ampak različne čarovnice in slučajno mimoidoči ljudje . . . Toda kje si bil pa ti med tem časom? In čemu se nisi posluževal svoje lastne moči v boju s svojo usodo? In potem — povej mi vendar, kako naj se pač to razume, da obtožujemo vedno le ljudi, ko smo vendar sami tudi ljudje, ki jih zamorejo drugi tudi obtoževati? Če se nam stavijo zapreke v življenju, potem smo jih stavili pač tudi mi drugim — ne? Kako naj si to razlagam?«

»Življenje se mora tako uravnati, da bo vsem prijetno in da ne bo nikdo svojemu bližnjemu napotu . . .« se mu je odgovorilo.

»In kdo naj življenje tako uravnava?« je odgovoril zmagonosno Konovalov ter takoj sam odgovoril na vprašanje, da ga ne bi kdo prehitel: »Mi, le mi sami! In kako naj uravnamo in uredimo življenje za vse, če ga niti za se ne znamo in če smo izgubili svoje lastno življenje? . . . In tako se izkaže, ljubi bratec, da smo si edini steber v življenju — mi sami! No, in kaj da smo — to še tako ve.«

Ugovarjalo se mu je in opravičevalo — on pa je bil trden: nikomur ne smemo ničesar očitati, in vse nesreče, ki nas kedaj zadene, smo krivi sami!

Bilo ga je silno težavno pregovoriti, še težje pa, sprejeti njegove nazore o ljudeh in o življenju: na eni strani so ljudje po njegovih razorih zaradi svojega lastnega svobodnega življenja popolnoma zmožna bitja — na drugi strani pa so zopet slabotne in žalostne postave, za nič družega sposobne, kot da se pritožujejo nad drugimi in jim očitaajo vse mogoče.

Včasih so trajale take dišputacije od opoldne do polnoči, in potem sva zapuščala s Konovalovom v globoki temi te »steklene ljudi«, včasih gazeč do kolen v blatu. Nekoč bi bila skoraj v nekem močvirju utonila; drugič naju je presenetila cela kopa policistov in morala sva v družbi svojih prijateljev iz »steklene hiše« na policijo.

Včasih pa se nama ni prav nič hotelo modrovanja in o takih prilikah sva šla daleč tja na travni-

ke, kjer je bilo vse polno malih jezer s celo množico ribic, ki so ostale tam izza zadnje povodnji. Zanečila sva na obrežju kakega malega jezera ogenj — da sva povečala romantiko scenerije, in sva čitala in se pogovarjala . . .

Včasih je Konovalov zamišljen predlagal: »Maksim, glejva v nebo . . .«

In vlegla sva se na hrbet ter zrla v modro brezkončnost nad sabo . . . Spočetka sva še slišala šelestanje listja krog sebe, šumljanje vode v jezeru, čutila sva še zemljo pod sabo in vse predmete, ki so naju obdajali . . . Potem je zastrlo modro nebo, ki naju je vleklo takorekoč nase, najino zavest v lahne, eterične meglice, pozabila sva na sedanost, in v polzavestnem opazovanju, ki sva se ga bala motiti s kako besedo ali migljajem, se nama je zdelo, da plavava, od zemlje osvobojena, v modro neskončnost neba . . .

Tako sva ležala včasih po cele ure ter se vračala telesno okrepčana in dušno takorekoč prenovljena k delu.

Konovalov je ljubil naravo s tiho, nemo ljubeznijo, ki se je izražala le v mehkem, jasnem sijaju njegovih oči, in zunaj na polju ali ob reki, se ga je navadno polasčalo posebno mirno, nežno razpoloženje, ki je še bolj izražalo njegovo otroško bitje. Včasih je zavzdihnil globoko, pogledal proti nebu in dejal: »Ah, kako lepo . . .«

In zdelo se mi je, da je v tem kratkem vzdihu mnogo več smisla in čustva, kot v retoričnih slikah marsikaterega pesnika, katerega divnost korenini čisto bolj v želji, ohraniti na površju klic po smislu za lepoto kot pa resnično čaščenje neizrečeno nežne lepote narave . . .

Kakor vse na svetu, tako izgubi tudi poezija svojo sveto priprostost in lepoto, če jo naprosiš za poklic.

Dalje sledi.

jev je odgovoril trgovski minister, da novi francoski colninski tarifi še nikakor ne bodo najvišji v Evropi in da Francija nje namerava z njimi kršiti legitimnih koristi in solidarnosti med narodi.

Turško-bulgarske mejne boje v Tamrašu in okolici so zaključili glasom poževdb mešane turško-bulgarske mejne komisije turški vojaki.

V Perziji so nastanjene še od zadnje revolucije sem ruske čete. Perzijski nacionalci pod vodstvom Satar-Khana jih težko gledajo in so baje sklenili bazar nasilno zapreti, da bi ruskim četam onemogeli dobavo živeža.

Pruski dementi. »Tägliche Rundschau« v Berlinu demetira vest, da bi grof Aehrenthal v Berlinu na ljubo avstrijskim Poljakom posredoval, naj bi se ne začelo z razlaščenjem poljskih veleposestnikov. Radovedni smo, kaj bo odgovoril Harden, kateri je to vest v »Zukunft« priobčil.

Potovanje srbskega kralja v Petrograd. Na povratku iz Petrograda se pelje kralj Peter zopet mimo Dunaja in pojde v Rim, od tamkaj pa v Cetinje. Kralja bode spremljalo 16 oseb: minister zunanjih zadev, glavni vodje političnih strank in politični kraljevi tajniki.

Napetje med Japonsko in Združenimi državami. Amerikansko časopisje se živahno bavi s predlogom bankirja Schiffa, da se mora Amerika ostro postaviti proti Japonski in da morajo prvi finančniki sveta zapreti denarni trg za japonska posojila. Mnogi se izrekajo proti temu, ker se boje za ameriški uvoz na daljnem vzhodu in niso pri volji, da bi celi narod trpel na ljubo denarnim interesom Morganovega bančnega trusa.

Dnevna kronika.

Poneverjenje milijonov na Francoskem. Ker so pred par dnevi odkrili na Francoskem velikansko poneverjenje senatorja Dueza, se je ministerski svet sestal in sklenil nadzorovanje nad likvidacijami poveriti finančnim inšpektorjem. Na vprašanje o likvidacijah bo pa odgovarjal sam ministerski predsednik takoj po izvršitvi. Duez je založil del poneverjenih denarjev v dveh velikih trgovinah s kavčukom in v nekem ogromnem godbenem podjetju. Kot pravnik ni bil baš prva luč, ali njegove trgovske zmožnosti so vsi visoko cenili. On je živel potratno in je imel veliko žensk. Senatna komisija je pod predsedništvom Combesom izjavila 9. sušca začudenim ljudem, da je bila likvidacija 148 cerkvenih posesti razdeljena samo med tri in da je bil Duez odpuščen iz službe pod pretvezo »rahlega zdravja«, mesto da bi ga bila krajina sodnija zaprla in začela preiskavo, ker je bilo vendar jasno, da se potom svojega sleparskega knjigovodstva bogati s tujim denarjem. Komisija bodi sedaj preiskavala, zakaj je sodišče Dueza pustilo na svobodi in kdo je bil oni, ki ga je priporočal za to mesto, zahtevajoč vestnega moža. Vlada pa bo morala odgovoriti, kako je porabljal denar teh likvidacij. Dasi je zakon iz l. 1901 zagotovil krvnim potomcem onih oseb, ki so svoje premoženje nakazali različnim redovom kot dedičem, pravico, da smejo sami zahtevati izdajanje imetka, je vendar Duez take osebe pregovoril, da so verojele, da morejo denar dobiti samo s posredovanjem a pri vsakem slučaju si je dal izplačati polovico zneska, ki je bil v enem slučaju nad polovico milijona. Duez je bil najprej trgovskega sodišča adjunkt a pozneje je postal pomočnik sodnega upravitelja Juberta. Da je bil poklican na neizmerno odgovorno mesto likvidatorja, je le dokaz nesramnega pokroviteljstva in nepotizma, na katerem stoji današnja Francija. Za to se tudi smešno čuje, če klerikalci sedaj pravijo, da je izguba teh 10 milijonov božja kazen, ker je država vzela redovom njihove posesti. Saj bi vendar morali vedeti, da je že leta 1908 takratni pravosodni minister Briand zapovedal državnopravniku nastopiti proti Duzu in da se je sedaj končno odkril skandal, dasi so vsi, ki so temu pripomogli, morali vedeti, da bo to vladnim sovražnikom pri bodočih volitvah močno orožje. — Duez je petdeset let star. Že leta 1901 so mu bili poverili zadevo 12 samostanov, katerih last bi bil imel likvidirati. Že takrat se je zdelo čudno Combesu, da ta likvidator zgublja po 6 krat več kakor drugi. Combes in Briand sta zaradi tega zapovedala, da se naj začne proti njemu sodna preiskava, ali premeteni Duez se je takoj iz ozirov na »rahlo zdravje« vedel spraviti na drugo mesto in posledica je bila, da preiskave niso prevedli. Še le sedaj, ko ga niso mogli skloniti, da bi predložil račune, so ga na Briandovo besedo zaprli. Redaktorju »Journala« je rekel Briand: »Naj ima afera kakakoli posledice, dežela mora vedeti, da je pravica za vse!«

V Propagator jezuitizma na Hrvaškem je postal novi oddelni predstojnik za nank in bogočastje pri hrvaški vladi, bivši zagrebški župan dr. Amruš. Že dolgo se je slutilo, da mož frontira h klerikalcem, — s svojo prvo naredbo kot hrvaški »kultusminister« je to očividno pokazal. Določil je 3. junij 1910 kot praznik za šolsko mladino na Hrvaškem v proslavo Srca Jezusovega. Ta dan se naj med mladino po celi Hrvaški pobira darove za zastavo, posvečeno božjemu Srcu Jezusovemu, kot dar papežu. »Srce Jezusovo« je jezuitska institucija, v kateri je vse drugo prej nego srce, najmanj pa je tam Jezusovega srca. Srha tej jezuitski organizaciji je dresiranje in rekrutiranje za furtništvo, pri čemur kajpada pošteno trpe žepi vernikov. Zanimivo je v naredbi to, da se govori v njej o proslavi tega dne na »vseh učnih zavodih«, torej tudi na — vseučilišču.

v Dalmatinski Hrvati proti rimski kuriji. Na velikem shodu v Zadru v zadevi nasilne odstavitve nadbiskupa Dvornika je izza poročila dr. Werka spregovoril tudi znani narodnjak, veleposestnik in veleindustrialec Pavel Lucijan Relja ter ostro napadel rimsko kurijo, ki nositeljem takozvane zapadne kulture pomaga ugonabljeni hrvaški narod. Slučaj nadbiskupa Dvornika — pravi — je le jeden čin v nizu onih zla, ki nam jih pošilja rimska kurija po svojih agentih. Ako bi to mirno prenesli, bi značilo, da hrvaški narod ni vreden, da živi ter da se šteje med kulturne narode. Stvar se ne tiče samo osebe biskupa, ampak celega hrvaškega naroda. Rezolucija, soglasno sprejeta, se glasi: »Hrvati, zbrani na današnji skupščini, so globoko užaljeni v svojem ponosu zaradi postopanja rimske kurije proti nadškofu Dvorniku. To postopanje smatrajo za žalitev celokupnega hrvaškega naroda in zahtevajo dostojno zadoščenje, sicer si bodo našli zadoščenja sami v najostrejši agitaciji po vseh hrvaških ozemljih s parolo: proč od Rima!« — Vroč juho si kuhajo nezmotljiva gospoda v Rimu!

a Jezuiti se hočejo v večjem številu naseliti v Zagrebu. Zidali bodo poslopje, kjer jih bodo namestili 24. Srečna Hrvatska!

a Hrvatsko-srbska koalicija ima v sredo 16. t. m. sejo eksekutivnega odbora, v četrtek 17. t. m. pa plenarno sejo. Razpravljalo se bo o delu v saboru, ki se otvori 18. t. m.

a Na socijaldemokratskem zborovanju v Zagrebu dne 17. t. m., na katerem poroča soc. dem. saborski poslanec V. Korač o »narodnih pravicah in hrvaškemu saboru« govori tudi poslanec Supilo.

Dopisi.

v Iz Dravske doline. Nedavno ste poročali, da se je v slaboznanem Marnbergu osnovalo nemško politično društvo za Marnberg in okolico. Seveda mislijo pod besedo okolico cel marnberški okraj in še več, če bode treba. Torej našim Nemcem in nemčurjem nezadostuje več, da tlačijo Slovence kjer morejo in kadar morejo; ne! Sedaj hočejo to delo uravnati po načrtu ter torej sistematično nastopati proti večini prebivalstva v okraju. To nemško politično društvo ni nič drugega, kakor mali narodni svet za okraj. Nemci imajo že itak izborni nemški narodni svet za Sp. Štajer, katerega delavnost smo že često bridko občutili. In sedaj se organizirajo še tesneje. Čutijo, da gre njihova nadvlada vsled probujanja slov. ljudstva proti koncu. Za to jo hočejo vsaj nekoliko podaljšati z umetnimi sredstvi — z organizacijo. In to se jim bode tudi brez dvoma posrečilo vsaj za nekaj časa, saj poznamo njihovo delavnost v tem oziru. Sicer se je pri ustanovitvi povedala marsikatera pametna beseda izmed množine neumnih. Pred vsem bi bilo res dobro, če naši Nemci enkrat za vselej izvedejo, da ne bodo jemali slovenskih služabnikov, kakor je priporočal neki Lukas, za kar se mu je njegov lastni hlapec Slovenec zahvalil v gospodarjevi nenavzočnosti s par krepkimi kletvicami. Ravno tako bodo vesela tudi slovenska dekleta in žene, če jih pustijo odselej nemški pobalini in razni »gospodje« pri miru, kakor se je priporočalo.

Nekateri Slovenci mislijo, da bode ostalo to društvo samo na papirju. A kmalu se bomo prepričali, da temu ni tako. Naši nasprotniki so vse bolj delavni za svoj narod nego mi. Razun tega imajo oblast v rokah, kjer se da na tak način mnogo doseči. Slovenci so jih založili z denarjem več nego je bilo potrebno. — Pri nas je res ljudstvo, a to ljudstvo je še na pol mrtvo, ker se še ni v veliki večini vzbudilo iz stoletnega narodnega mrtvila. Tudi vlada še mnogo nezaupnosti proti slovenskim voditeljem iz raznih vzrokov, izmed katerih ni zadnji — polom marberškega konsumnega društva pred leti. Seveda se bode dalo ljudstvo brez dvoma pridobiti in probuditi, a treba bode končno vendarle začeti. Kaj nam pomaga, če mi le čakamo prave prilike, med tem pa prehajajo posestva v nemške roke in z njimi cele občine. Mi čakamo — a Nemci delajo.

Ako mi organiziramo ljudstvo, za kar so brez dvoma ugodna tla, kaj nas potem briga, če se repenčijo maloštevilni nemški petelini po trgih in večjih vaseh. Mi jih lahko izstradamo, četudi imajo polne žepce denarja. Kdaj se bode organiziralo še — — Pa o tem rajši molčim. Seveda se bode morala tudi naša inteligenca nekoliko izpremeniti. Ta je pri nas še dokaj številna, a ni brez napak, kakor povsod. Pomislite, kakšne boje smo imeli lansko leto zaradi ravnopravnosti našega jezika pri sodišču v Marnbergu. In vendar! Nekaj trgovcev iz Štajerske in Kranjske, kateri so brez dvoma navdušeni Slovenci, so priglasili svoje tirjatve pri tem sodišču — v nemškem jeziku pri neki zapuščini. Neverjetno — a docela resnično. Kaj bi se reklo o slovenskem trgovcu, ki je pri nemškem ter skrajno nacionalnem trg. društvu — ud, med tem pa se nič ne briga za slov. trg. društvo? In vendar so tudi taki med nami. Da, nekateri tudi slovenski trgovci so naročili moko iz celjskega slaboznanega »Stinkmühle«. Pa je menda vendar ne bodo prodajali kot povsod dobro znano celjsko moko — Majdičevo namreč. Sicer pa tudi kaj takega ni izključeno, pri naši narodni zavednosti. Saj so slovenski gostilničarji,

ki v teh vina bogatih časih krijejo svoje potrebščine pri Pesslu v Mariboru. Sicer pa dovolj o tej mizeriji.

Tudi v našem okraju bode postalo boljše, ker mora postati. Treba bode pač delati in ljudstvo organizirati. Kako bi se to zgodilo, o tem naj premissljujejo tisti, ki so v to poklicani. Našla se bode gotovo pot, ki ne bode peljala v strankarstvo, ampak k gospodarski in narodni samopomoči. Kadar se to zgodi, bode sedanje nemško politično društvo v Marnbergu brez vsake moči.

Še nekaj! V nekem dopisu ste nedavno poročali, da so marnberški Nemci hvalili pri ustanovitvi društva nekega slov. nadučitelja. Seveda je taka hvala jako kočljive vrednosti. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je bilo samo nasprotno resnica. Sicer so Nemci omenili dotičnega nadučitelja, a pristavili, da se dela Nemcem jako prijaznega, v resnici pa je odločen Slovenec po prepričanju in delu. Tako se je zvedelo pozneje, kar bode vže menda odgovarjalo resnici.

Štajerske novice.

v Nesramnost mariborskih Nemcev je prav tako velika kakor njihova zagrizenost. Strašno jih peče, da ni dobil nadučiteljskega mesta v Lembahu kateri izmed protežirancev marib. okr. šolskega sveta, temveč da je bil v popolnoma slovensko vas prestavljen za nadučitelja Slovenec. Sedaj zahtevajo, naj bi dež. šolski svet reasumiral svoj sklep in v Lembah postavil kakega nemškutarja dvomljive učne in moralne kvalifikacije. Tako daleč pa še menda nismo na Štajerskem, da bi se celo preklicavali uradni odloki na ljubo par zbesnelim renegatom! O stvari se bomo jutri bavili na uvodnem mestu.

a Samouprava Sp. Štajerja. Graška »Tagesp.« nam zopet ponuja samoupravo, pod pogojem seveda, da bi se iz slovensk. Štajerja izločila vsa nemška mesta in trgi, torej gospodarska središča. Naravno je, da o tem ne more biti niti govora. V ostalem pa nas veseli, da se Nemci z mislijo samouprave Sp. Štajerja počasi sprijaznujejo.

a Kako nastopa dr. Benkovič na celjski pošti? Prišel je pred nekaterimi dnevi na celjsko pošto znani narodni »radikalec« dr. Benkovič in povprašal nemški pošt. uradnika: »Bitte, ist vielleicht nicht etwas für den dr. Benkovič da?« Uradnik ga ni poznal, a ko je slišal govoriti o dr. Benkoviču, mu je slovenski odgovoril. Veseli nas, da je dr. Benkovič na to do ušes zardel. — Ta gospod ima vobče velik rešpekt pred c. kr. pošta. uradi; znano nam je, da je nekoč l. 1907, v času znane afere s pasjim bičem, brzojavil nemški uredništvu »Slov. Gosp.« nekako sledeče: Die Ehrenaffaire ist beigelegt. Dr. Benkovič upošteva to, ča je uradni cerkveni jezik v nasi škofiji nemški in da mora torej tudi s škofovimi listi vsak veren kristjan občevati nemški.

v Celjski Nemci kanijo prirediti na 12. junija zlet nemških telovadcev iz južne Avstrije sem v Celje. Samoobsebi umevno je, da mora namestnija takrat v izdatni meri skrbeti za varnost življenja in imetja celjskih Slovencev. Ker se vrši slov. vsesokolski zlet v Celje, se hočejo tudi Nemci postaviti s svojimi žalostnimi »turnerji«.

v Odborova seja bralnega društva v Gamberjah se je preložila na torek dne 15. marca ob pol 8. uri zvečer in tem potom opozarjamo še enkrat odbornike, da se seje gotovo udeležo.

a Nakup. Krisperjevo vilo in posestvo v celjski okolici je kupil gostilničar Rebevšek iz Celja. Posest je bila dolgo časa na prodaj, a izmed premožnih Slovencev in zavodov se nikdo ni brigal za njo.

a Iz Laškega trga. Na nedeljskem občnem zboru tukajšnje Ciril in Metodove podružnice se je izvolil za tekoče društveno leto naslednji odbor: G. Ivan Četina, nadučitelj na okoliški šoli, predsednik; g. Roman Elsbacher, veletrgovec, podpredsednik; g. Ivan Elsbacher, blagajnik; g. R. Pestevšek, tajnik; gospa Aneta Elsbacher in g. Milan Pleskovič kot odbornika, namestnikom pa gospa Milka Pleskovič in g. Juro Kieslinger ter računskim pregledovalcem gg. Zupanc Blaž in Vrečko Josip. Pričakovati je od novega odbora vstrajnega in uspešnega delovanja.

a Iz Laškega trga. Takajšnji Slovenci, združeni v Ciril-Methodovi podružnici, zavezali so se nabrati tekom petih let kot odgovor Roseggerju in »Cirilmetodarijo« za obrambni sklad Ciril-Methodove družbe, delež 200 K. Tudi Laški trg je govoril!

v Občinske volitve v Petrovčah. Danes se vrši volitev iz 3. razreda. Klerikalci agitirajo z neverjetno intenzivnostjo; še ponoči sta lazila ka-

plan in Fridrich okrog volilcev. Tudi z napredne strani se je storilo, kolikor je bilo mogoče. — Včeraj se je vršil v Libojah pri Stadlerju sestanek domačih volilcev, katerega se je udeležilo lepo število mož. Govoril je urednik Lešničar iz Celja.

v Iz Žalca, dne 14. marca 1910. Poučnega shoda, katerega je priredilo hmeljarsko društvo dne 13. tm. v Žalcu, se je vdeležilo blizu 60 hmeljarjev iz Žalca, Megojnic, Grič, Gotovelj, Zgor. Loznice in Arje vasi. Vsi so sledili z velikim zanimanjem razpravljanju o rezi, o selekcioniranju in gnojenjih hmelja; g. državni poslanec Franc Roblek je spopolnil učno podavanje s svojimi obilimi izkušnjami glede umnega hmeljarstva. — Po shodu so se podali vdeleženci v bližnje hmeljišče, kjer se je dejansko pokazalo, kako se naj hmelj pravilno obreže. Enaki shodi se vrše, kakor vže objavljeno, dne 19. tm. dopoldne v Št. Petru, popoldne v Braslovčah, dne 20. tm. pop. pri „Pihelbirtu“ v Kaplji.

a Iz Gornjegograda. Svetnik Grebenc ima presneto slabo vest. Sedaj je začel že pri žandarmeriji poizvedovati, kako se tukajšnji sodni uradniki in poduradniki zunaj pisarne obnašajo. To je žalitev, ki si jo more dovoliti samo mož takega značaja, kakor je Grebenc. Čudimo se, kako zamore uradniško osebo to žalitev mirno prenašati? Človek si pač more misliti, da je Grebenc na potu iz Celja v Gornjigrad eno kolesce izgubil. Tako nizko dozdej menda še nobeden vodja sodnije ni podel, da bi pri orožništvu poizvedoval, kako se njemu samo v uradu podrejeni uradniki zunaj pisarne obnašajo. Sedaj si lahko predstavljate stališče uradništva zunaj pisarne; saj si mora misliti pri vsakem koraku, da je pod policijskim nadzorstvom kakor razbojniki, posebno če zagleda kje v bližini oko postave. Da, da Grebenc ima slabo vest, zato išče sredstva, da bi se obdržal na površju. Pa dan plačila pride!

a Iz Ormoža. Hišni posestnik Ferdinand Kucharitsch se je danes ustrelil po prepiru z zidarskim mojstrom Tolazijem, katerega je s kladivom tako nevarno poškodoval na glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Ko je Kucharitsch videl, kaj je storil, nameril je samokres na sebe, ter se ustrelil. Nesrečna spekulacija s hišami mu je baje zmešala pamet.

a Iz Ormoža. Obe tukajšnji šoli, kakor tudi otroška vrtca je glavarstvo radi škrlatice zaprlo; umrli so že trije otroci.

a XLVI. redni občni zbor „Slovenske Matice“ se vrši v ponedeljek, dne 21. marca 1910. ob 8. uri zvečer v Ljubljani v veliki dvorani „Mestnega doma“.

a Umrli je pri Sv. Barbari v Halozah trgovec Moric Blas, star 64 let. Bil je pri prebivalstvu splošno priljubljen.

a Voliko zemljišče v Rotenbergu poleg Sv. Lovrenca ob kor. žel. prodaja ljublj. Ljudska po sojilnica sodnim dražbenim potom. Vrednost posestva in pritklin je cenjena na 722 tisoč kron. Licitacija se vrši dne 6. aprila ob 11. uri dop. pri marib. okrajni sodnji. Ako pride to velikansko posestvo ob meji v nemške roke, seveda to ne bo narodna izdaja in krivda klerikalcev. Pri prodaji ima svoje prste zraven dr. Šusteršič.

a Graški mestni zastop je sklenil v tajni seji prepovedati mestnim uradnikom zavzivanje alkohola v uradnih urah. Gospodje so ga morali že tako hudo „zajfati“ v pisarnah, da je postal ta sklep potreben.

a Novost v trafikah. V najkrajšem času se bodo začele prodajati po naših trafikah smodke, ki bodo nekoliko manjše ko sedanje portorike, a boljše in po ceni.

a Umrli je v Gradcu načelnik obč. hranilnice dr. Fr. Bayer, kateri je bil 36 let član graškega občinskega odbora.

a Iz Gornjegograda. Naši ščurki so prišli zopet na svetlo in spustili svoj navadni smrad v „Stražo“. To niso več ljudje, ampak hijene, ki samo čakajo, kako bi jim neljube ljudi ugonobili. Berk-Dovnik-Ferme-Grebenc delajo na tihem in neumorno. Pri dekanu se vrše shodi, v katerih daje Grebenc — kronjurist prve vrste — potrebna navodila, kako so toženim duhovnikom olajša mučno stanje, protivnikom pa zada smrtni udarec. C. kr. okrožno sodišče bode najbrž zanimalo zvedeti, da nosi Grebenc sodne akte tudi v farovž. Naj ga vprašajo v zadevi patra Anzelma. Pojasnila dajeta dekan Dovnik in kaplan Berk. Svetnik Grebenc je najbolj čudna repatica, katere rep sega iz nepripranskega(?) sodišča v farovž, po anonimnih pismih pa v sodišče. Znae so še razne Grebencijske, n. pr. da je bil sam priča, obč. sluga in sodnik v eni osebi (pravcata sv. trojica), da je pustil uglednega tržana zapreti

poldrugi dan radi igre „E“, katere nikdo ni igral, in ga še povrh obsodil na 100 K kazni. Privzivo sodišče je nato razveljavilo to sodbo. Ali so na Tarškem boljše pravne razmere? Dvomimo. V Gornjemgradu si zaradi tega ni nikdo več varen svoje prostosti. Tajni svet reče: zapri ga in kaznuj, če je tudi nedolžen. Radovedni smo, koliko časa bode c. kr. okrožno sodišče mirno gledalo, kaj se godi v Gornjemgradu? Ali velja za nas druga justica kakor drugod? Zakaj nikdo ne preišče teh gnilih razmer? Vprašajte razne uradnike, kakšen je Grebenčev pašalik!

a Društvo slovenskih zdravnikov na Štajerskem še enkrat opozarja na shod vseh slovenskih zdravnikov, ki se vrši v sredo 16. t. m. ob 6. uri zvečer v Ljubljani. Čas je jako ugoden, zato je upati na kolikor mogoče polnoštevilo udeležbo.

a Tragična usoda. Dne 4. t. m. je stal pred graško poroto Friderik Arndt, prej uradnik v pisarni notarja pl. Albricha v Gradcu. Bil je obsojen zaradi različnih goljufij, zlasti, da je mladoletnega Gvidona Pucherja, ki je bil njegov varovanec, s poneverjenjem oškodoval za znesek 1500 kron. „Grazer Tagblatt“, ki poroča o tem slučaju, izjavlja, da skrivda zadene tudi notarja pl. Albricha, ki je mirno gledal, kako je Arndt, ki mu je bil znan kot „Gagner“, predel svoje mreže okrog neizkušenih ljudij. Ta graški list, ki je gotovo dobro poučen, naravnost trdi, da je imenovani notar podpiral Arndta v zakonem pisarstvu. Zanimivo je, da je brat oškodovanega Gvidona Pucherja, Pavel, bil pred petimi leti istotako ogoljufan za celo svojo dedščino, ker se je dal pregovoriti od svojega prejšnjega varuha Kasparya Pucherja, da je izdal izkužljivo pobotnico, češ, da je prejel celo svojo dedščino, akoravno je v resnici nikdar ni dobil. Še bolj zanimivo je, da je sestra teh dveh oškodovanih bratov, ona Marija, sedaj omožena Kalliwoda, o kateri so pred kratkim časopisi poročali, da je morala tožiti prejšnjega odvetnika in sedanjega ministra pl. Hohenburgerja, ker jo je po neprevidnosti oškodoval kot neizkušeno mladoletno dekle za 1700 kron. Ravno isti notar pl. Albrich, čegar pisar je sedaj v triletno ječo obsojen, je sestavil po naročilu dr. pl. Hohenburgerja notarsko pismo, vsled katerega je prišla Marija ob svoje premoženje. Kakor je iz aktov razvidno, je imel baš tudi ta pisar Arndt svoje umazane roke vmes, ko se je šlo za oškodovanje Marije Kalliwoda. Iz tega vsega je razvidno, kolika nesreča so za občinstvo včasih uradniki, ki lahkoverne ljudi izkoriščajo.

Iz Ploderšnice. Občinske volitve so pri nas 16. t. m. Kot Slovenci ostanimo Slovenci in branimo svojo rodna tla potujčevanja. Ako je občinski zastop slovenski, potem mora drugo tudi biti slovensko. Prva in najmočnejša trdnjava proti nemškemu navalu so občine. Zato raj volilci, veste kaj je vaša narodna dolžnost. Naša občina mora tudi uradovati v slovenskem jeziku.

Druge slov. dežele.

a Posnemajte! Odborniki „Slov. bralnega in podpornega društva v Gorici“ so zložili med seboj 200 K za jeden kamen v obrambnem skladu C. M. D.

a „Pful Tenfel!“ Celovške „Freie Stimmen“ v denuncijantskem tonu poročajo o ženi nekega mestnega uslužbenca v Celovcu, da si je v tožbi proti neki drugi ženski vzela slovenskega odvetnika dr. Brejca. O ta nemška svobodomiselnost, pravicoljubnost in demokratičnost! Brez primere!

a V zaporu deželnega sodišča v Celovcu je v samomorilnem namenu požrla iglo 30-letna delavka Antonija S.

a Neprostopoljen uboj. 48 letni hlapec Matvej Just iz Kotmarjev vasi na Koroškem je dne 2. febr. t. l. 70-letno sestro svojega gospodarja Magdaleno Niemitz v jezi zaradi njene vjedljivosti tako močno sunil v neko mizo, da je vsled pretresenja živcev umrla. Pred poroto v Celovcu je bil v soboto obsojen na 13 mesecev težke ječe.

a Pocenil čast! Proročali smo pred kratkim o protini razpravi Hostnik-Razboršek iz Šmartna pri Litiji. Pri tej razpravi je bil Razboršek, ki je klerikalnega župana Hostnika naravnost obdolžil vloma, oproščen, in Hostnik stigmatiziran kot vlomilec. Sedaj pa poroča „Slovenec“, da je klerikalni občinski odbor v Šmartnem vrnil Hostniku čast s tem, da ga je izvolil za častnega občana!

a Vodovode za Kras in Suho Krajino je ministerstvo v zadnji seji dovolilo. Odobrilo je 3 načrte kranjskega deželnega odbora. S tremi centralnimi vododobavnimi napravami se bo preskrbel z vodo notranjski Kras, Suha Krajina in prizadeti kraji ribniške in kočevske doline. Vlada bo prispevala 50% k stroškom tega velikanskega dela; skupni stroški bodo znašali na štiri milijone kron. Do 30.000 ljudi, ki danes silno trpe vsled pomanjkanja vode, bo po izvršenih delih preskrbljenih z zdravno vodo.

v Ustanovitve društva „Branibor“ je ministerstvo vzelo na znanje.

v „Slovenska Matica“ je imenovala za tajnika pisatelja g. Milana Pugelja.

v Petdesetletnico bo slavila letos 16. majnika slovenska marzeljeza „Naprej zastava Slave“; uglasbil je takrat to pesem Simona Jenka danes 75-letni skladatelj Davorin Jenko.

a Občni zbor „Zveze slovenskih odvetnikov“ se je včeraj ob veliki udeležbi in vseh slov. pokrajin vršil v Ljubljani. Poročalo se je obširno o jezikovnih in justičnih razmerah v vseh slov. deželah. O zborovanju prinesemo daljše poročilo.

Društvene vesti.

v „Klub slov. tehnikov v Pragi“ naznanja občni zbor, ki se vrši v ponedeljek, 14. tm. ob 8. uri v Kettnerjevi restavraciji na Kralj. Vinogradih.

Obrambni vestnik.

v „Ko mene več ne bo ...“ — znaj, družba sv. Cirila in Metoda, jaz tebe ljubim sem tako, — da tudi moja smrt nemila — naj tebi bi koristna bila! — In temu poročnica — tu moja je polica. — S tem rodoljubnim čutom zavarovalo se je za življenje in družbi sv. Cirila in Metoda v last poslalo šest polic v znesku 6000 K šest vzornih Slovencev. Zavarovali so se pri „Prvi češki splošni delniški zavarovalnici“ v Trstu, ki pospešuje našo družbo s pridobivanjem zavarovancev v korist družbi sv. C. in M. Hvala iskrena!

Po svetu.

v Kolera je izbruhnila, kakor poroča „Handelsblad“ iz Batavije, v Samarangu na otoku Javi in se opasno širi.

v Politični dvojni so na Italjanskem zdaj na dnevnem redn. V četrtek se je vršil prvi pri Colormi, 25 km od Rima, med poslancem Chieso in generalom Fecio. Oba sta bila lahko ranjena. Potem sta si podala roke in se pomirila. Komedija!

d Roosevelt, bivši predsednik severno-ameriških Združenih držav, pride 17. aprila na Dunaj.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

KHUIEN HEDERVARYJEVA KANDIDATURA.

Budimpešta, 14. marca: V notranjem mestu se je sestavil pododbor nove vladne »delovne stranke« in se je proglasila enoglasno za prihodnje državnozbornske volitve kandidatura Khuen Hedervaryjeva. Ta okraj je zastopal v državnem zboru nekoč Franc Deak in velja za smerodajnega v deželi.

BOJ ZA VOLILNO REFORMO NA PRUSKEM

Berlin, 14. marca: Včeraj se je vršil v »vilinski« palači velikanski ljudski shod za splošno in enako volilno pravico. Shoda se je udeležilo do 10 tisoč ljudi, kateri so pozneje demonstrirali po ulicah. Do spopadov ni došlo.

TURŠKA KONZULATA V BOSNI.

Carigrad, 14. marca: V proračunu za prihodnje leto je postavka za turškega generalnega konzula v Sarajevem in konzula v Mostaru.

DR. LUEGERJEV POGREB.

Dunaj, 14. marca: Sočutje ob smrti Luegerjevi, priprave za njegov pogreb in udeležba prekašajo vse, kar se je moglo v tem oziru pričakovati. Od pogreba prestolonaslednika Rudolfa sem ni videl Dunaj tako velikanskega in sijajnega pogreba. Človek si misli, da ni umrl župan velikega mesta temveč najbolj popularni vladar velike svetovne države. Na stotisoče ljudi je posetilo te dni ljudsko zborovalno dvorano mestne hiše, kjer je ležal mrtvi župan na parah; cel hrib vencev se je nagomilil in neštetilne kondolence so došle mestnemu svetu iz vseh delov sveta.

Danes so že na vse zgodaj zasedli ljudje ulice in trge, koder je imel iti sprevod. Množice se ne da čeniti; ali bilo je na stotisoče ljudi, ki so tvorili že okrog 8. in 9. ure nepredoren špalir. Policijsko službo v notranjem mestu je opravljalo nad 3 tisoč mož; morala so biti povsod odprta hišna vrata in javni nasadi, da bi se dalo množico po potrebi spraviti iz ulic. Urejenih je bilo 22 rešilnih postaj za eventualne nesreče.

Dopoldne so imeli vodje krščansko-socijalne stranke, poslanci in dunajski mestni odborniki žalno slavje v mestni hiši; govorila sta princ Lichtenstein in dr. Neu mayer.

Proti poldnevu se je formiral pogrebni sprevod. Aranžiral ga je mestni stavbeni ravnatelj Paul. Spreddaj so šli mestni požarniki, potem odposlanstva delavcev v mestnih podjetjih, na to društva, za njimi dolga vrsta duhovnikov; potem je sledilo 18 vozov z venci in končno gala mrtvaški voz s krsto; vleklo ga je 8 vrancev, katere so spremljali nosilci svetilk na konjih. Zveza dunajskih pevcev pod vodstvom Kirschlovim je zapela pred mestno hišo jedno žalno pesem, na to pa je trobentalo z loggije na rotovžu 16 trobentalcev žalno koračnico iz »Gottedämmerung«. Mrtvaški voz sam so flankirali katoliški burši v »viksu« in pa gala sluga. Poslovil se pred rotov-

žem od župana dr. Neumayer. — Predsedstvi obeh zbornic z ministri in poslanci ste čakali pred parlamentom. Tam sta govorila dr. Pattai in nižjeavstr. podmaršal Freudenthal. Na to se je pomikal sprevod v Štefiansko cerkev, kjer je čakal dvor, poslaniški in druge odlične osebe.

STAVKA CESTNIH ŽELEZNIČARJEV V RIMU.

Rim, 14. marca: Ker so vstopili uslužbenci v stavko, je ustavilo vodstvo cestne železnice ves promet. Vozi le malo vozov, katere spremljajo karabinjeri in policijski nadzorniki. Med prebivalstvom vlada velika nevolja, mestne oblasti pa si ne upajo posredovati, da bi se ne zamerile železničarjem.

HOFRICHTERJEVA ZADEVA.

Dunaj, 14. marca: Jutri bode končano preiskovanje. Prihodnje dni se bode konfrontiralo Hofrichterja z različnimi v procesu prizadetimi ljudmi. To bode trajalo do četrtega. Konfrontiralo se bode Hofrichterja z raznimi izven Dunaja stanujočimi osebami, katere so drugače izpovedale kakor on. V petek bode pričel avditor Kunz z izdelovanjem svojega referata, kateri mora po predpisu vse vsebovati, kar govori za in proti obtožencu. To delo bode trajalo kake tri tedne; na to bode predan elaborat garnizij-skemu poveljstvu, katero določi dan končne obravnave. Ta se vrši koncem aprila; sestavljeno bode posebno sodišče, obstoječe iz jednega majorja, dveh stotnikov, dveh nadporočnikov in dveh poročnikov. Sodišče mora začeti z razpravo zjutraj in se po predpisu ne sme poprej raziti, dokler ne izreče svoje sodbe.

DROBNE NOVICE.

Novi Jork, 14. marca: Ustrelil se je Taftov svak, Tomaž Lauglin, baje zavoljo neozdravljive bolezni.

Novi Jork, 14. marca: Prizivno sodišče je odločilo, da so zakoni nedoletnih tudi tedaj neveljavni, ako jih stariši dovolijo. Vsled te odločitve se nahaja kakih tri tisoč na novo poročenih parov v jako sitnem položaju, ker so njihovi zakoni postavno neveljavni.

Narodni gospodar.

v „Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju“ ima svoj prvi občni zbor na Jožefovo t. j. v soboto dne 19. sušca 1910, v Narodnem domu v Celju in sicer popoldne ob 2. uri. To podjetje se razvija nepričakovano lepo, posebno odkar je nastavljen kot poslovodja spreten veščak g. Vargazon. Množina prodanega vina narašča od meseca do meseca. Natančnejše številke bomo objavili v poročilu o občnem zboru. Danes želimo le, da bi bila udeležba na občnem zboru iz celega Slovenskega Štajerja prav obilna. Vsi, ki se zanimajo za naše vinogradništvo, osobito za naše vinotrske razmere, naj se zanesljivo udeležijo. Na občnem zboru bo tudi predavanje o bodočih nalogah te zadruge. Predava g. Miloš Stibler.

v VIII. avstrijski vinorejski shod se vrši od 5. do 10. sept. 1910 na Dunaju. Istočasno in v zvezi s tem shodom se priredi na Dunaju mednarodna razstava vinogradniškega orodja, strojev in kletarskih potrebščin. Priredili se bodo tudi strokovni izleti. Kongresna pravila so začeli razpošiljati te dni in bomo po potrebi še poročali o podrobnostih. Kdor želi kakih pojasnil glede teh prireditvev, naj se obrne na poslovodjo g. Franja Wenischa, Krems ob Donavi.

v Koliko vina se je pridelalo po celem svetu l. 1909., o tem govore sledeče številke:

Francoske dežele	63	miljonov hl
Italija	41	" "
Avstrija	4'5	" "
Portugalsko	3'1	" "
Rusija	2'4	" "
Čile	2'3	" "
Grško	2'2	" "
Ogrsko	1'92	" "
Nemčija	1'9	" "
Rumunsko	1'7	" "
Turčija	1'5	" "
Zedinjene države	1'5	" "
Bulgarsko	1'2	" "
Argentinijska	1'1	" "
Švica	1	" "
Srbija	0'65	" "
Razne države	1	" "

Skupaj torej okroglo 130 milijonov hl

Iz sodne dvorane.

Mlad ubijalec. Dne 12. marca je sedel pred mariborsko poroto fantek, ki je še le komaj dovršil 14. svoje leto, pa je že nekoga ubil. Govorimo o Antonu Ajdniku iz Gornje Poljskave, ki je bil rojen 12. aprila 1895 in je zadnjič delal v Kobliškovi tovarni za stole v Peklu pri Poličanah. Tam je 11. februarja 1910 z nožem večkrat zabodel svojega tovariša Franca Kegua. Bilo je takor le: Viktor Baloja in Franc Kegua sta se začela za šalo ruvati in drugi delavci so mirno gledali prizor. Pri tem je vrgel Kogu Baloja, da je ta ritenski padel, se obrnil in začel vsled padca iz nosa krvaveti. Potem pa je udaril Baloja Kegua s stolovim obročem po hrbtu, Kegua je pa zopet vrgel Baloja. Ko je na to Baloja zopet hotel iti nad Kegua, ga je ta prijel od zadi in ga stisnil v neki kot. V tem trenutku je pa priskočil Ajdnik in je zabodel

večkrat Kegua v hrbet, ki je takoj zapustil delo. A že čez malo časa se je vrnil, ker ni mogel iti domu; v tvornici se je vlegel v kot — umret. Drugo jutro so našli mrtvega. — Po pripovedovanju je bil Kegua zelo miren in delaven fant. Raztelesenje je dognalo, da je Kegua umrl vsled notranjega krvavenja v prsih. Umril je morda še le čez nekaj ur po zadobljenih ranah. Ajdnik je vse obstal. Zagovarjal se je pa, da ga je klical Baloja na pomoč, kar pa zanikajo vse priče. Še Baloja pravi, da ni bilo treba, da bi ga bil kdo branil. Ajdnik je že bil celi oni popoldan v tvornici zelo nemiren. Postavil se je bil pred delavca Kralja, mu pokazal prsi in mu velel, da ga naj zakolje, ker mu je vse eno, kedaj stori smrt. Potem pa je sam vzel zaprt nož iz žepa in ga je nastavil Kegua na prsa. Pa začasno si je še premislil in je pikal samo v neko klop za brusiti, dokler mu ni Karol Štefanič brušenega noža vzel in ga vrgel proč. Ajdnik je nož pobral, ga shranil, da se oboroži s pilo, a Štefanič ga je pomiril. Ajdnik je zelo divje narave. V šoli se je vedno stavil na učitelje, celo z nožem „n pri tem je nekoč svojega vzgojitelja udaril s pestjo po čelu. Drugokrat je pa kravo tako zabodel, da so stopila čreva na dan. Ni čudno, da so ga že mislili vtakniti v kako poboljševalnico. Tudi popival je že in se bratil z žganjem. To bo pač moral sedaj opustiti za dve leti, ker toliko mu je sodišče pri-sodilo.

Pa kaj se to pravi,
Če trebuh boli?
Pri pametni glavi:

zavziji!

Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2'40.
Kabinetna kakovost " " 4'80.
Naslov za naročila: „Florian“, Ljubljana.

Postavno varovano. 34

Loterijske številke.

Trst, 12. marca 1910: 56, 82, 55, 3, 76.
Linc. " " " 78, 46, 49, 14, 87.

Poslano.

P. t. zlobne jezike, ki širijo neresnične vesti in laži o moji osebi po svetu, pozivam kar najoločneje, da s tem nehajo, sicer bi jih moral sodnijsko prikrajšati.

Dr. E. D.

Širite Nar. Dnevnik.

Ženitna ponudba.

V večjem obsegu obrtnik in posestnik, samec 30 tih let, v lepem trgu Sp. Štajerja, si želi seznaniti z dobrosrčno gospodično do 25 let staro, katera ima do 15.000 K dote. Prednost imajo gospodične z dežele in katera govori tudi nemško. — Ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati, diskretno do 28. t. m. pod naslov **A. Wallis, M. V. Maribor, Bergstrasse št. 4.**

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgotovljeno obutev.

Hiša v Celju

ležeča tik mesta z velikim vrtom, kateri je pripraven za stavbišča, se proda za 11.000 K. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 18342

Išče se

poslovodja za pekarijo.

Pekarija se da tudi v najem in sicer s prvim aprilom 1910. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod naslovom: **Ivan Habjan hotelir Šmarje pri Jelšah.** 173 6-2

Velikonočne razglednice.

Zvezna trgovina v Celju priporoča cenjenim gg. trgovcem na deželi velike zaloge lepih

velikonočnih razglednic
po najnižjih cenah. Od 500 kom. naprej franko.

161 9-4

Hotel „International“ v Tržiču (Monfalcone)

se odda takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 meblovanih sob, ugodna lega v bližini postaje. Promet se v Tržiču velikansko razvija, tako, da je spretnemu in vestnemu hotelirju zasigurana dobra eksistenca. Znanje slovenskega, laškega in nemškega jezika je neobhodno potrebno. Ponudbe sprejema lastnik hotela: **Ivan Peric, veleposestnik v Tržiču (Monfalcone).**

174 6-4